

Αρ. 12

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ Γ΄.

ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ
ΣΥΝΟΨΙΣ

ΥΠΟ
Α ΚΟΡΑΗ.

Μετατυπωθεῖσα
Πρὸς χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας.

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ.

ΤΥΠΟΙΣ Μ. Π. ΠΕΡΙΔΟΥ καὶ Π. Γ. ΜΕΜΟΥ.

1851.

Η
Μ
18

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΥ

ΑΚΑ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑ.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ Γ΄.

ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

ΣΥΝΟΨΙΣ

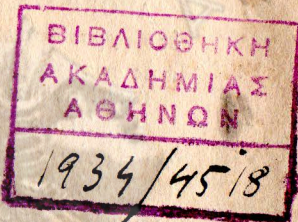
ὑπὸ

Α. ΚΟΡΑΗ.

Μετατυπωθεῖσα

πρὸς χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας.

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Μ. Π. ΠΕΡΙΔΟΥ ΚΑΙ Π. Γ. ΜΕΜΟΥ.

1851.

ΣΥΝΟΨΙΣ
ΙΕΡΑΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ

Η ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ

Εἰς σωτηρίαν τοῦ Χριστιανοῦ.

1. Ἐρ. Ποία
ἐπισημὰ
ἐπισημὰ;
Α. Χριστιανοί.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ Τί εἶναι ἡ κατήχησις;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Κατήχησις λέγεται ἡ διδασκαλία, διὰ τῆς
ὁποίας μανθάνομεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί τὰ ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα
πρὸς σωτηρίαν μας.

Ερ. Τί εἶναι καὶ εἰς τί συνίσταται ἡ σωτηρία μας;

Απ. Ἡ σωτηρία μας συνίσταται εἰς τὸ νὰ ζήσωμεν ἐνάρε-
τοι εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν, φυλάττοντες τὰ δόγματα τῆς ὀρ-
θοδόξου ἡμῶν πίστεως, καὶ νὰ γείνωμεν ἅγιοι καὶ μακάριοι εἰς
τὴν μέλλουσαν, ὅπου θέλουν ζῆ αἰωνίως καὶ εὐδαιμόνως οἱ
καλοὶ Χριστιανοί.

Ερ. Τί θέλει νὰ εἴπῃ Χριστιανός;

Απ. Χριστιανοὶ ὀνομάζονται ὅσοι πιστεύουσιν εἰς Θεὸν διὰ
τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἠγνοῦν ὅσοι ἔχουσι τὴν θρησκείαν, τὴν
ὁποίαν αὐτὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ
ὅσα προσέτι, ἐδίδασκεν ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

Ερ. Ποία εἶναι τὰ ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν;

Απ. Τὰ ἀναγκαῖα πρὸς σωτηρίαν εἶναι: ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς,
ἡ ἀγάπη, καὶ τὰ καλὰ ἔργα. **Πίστις.** Ὄταν πιστεύωμεν ὀρθὰ περὶ
Θεοῦ, ἔχωμεν τὴν ἐλπίδα μας εἰς τὴν παντοδυναμίαν καὶ ἀγά-
θότητα αὐτοῦ, ἀγαπῶμεν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον μας, καὶ
καμνωμεν ἔργα καλὰ, τότε εἴμεθα καλοὶ καὶ χρήσιμοι ἄνθρω-
ποι, εὐσεβεῖς Χριστιανοί, καὶ γινόμεθα ἅγιοι καὶ μακάριοι εἰς
τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

Η ΠΙΣΤΙΣ

§. Α'. Η ΠΙΣΤΙΣ.

Ερ. Ποιον είναι τὸ πρῶτον τὸ πρὸς σωτηριάν μας;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὀρθόδοξος πίστις.

Ερ. Τί είναι ἡ ὀρθόδοξος πίστις;

Απ. Ὁρθόδοξος πίστις, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ εἶναι τὸ νὰ πιστεύωμεν ἀδιστακτικῶς καὶ νὰ ὁμολογῶμεν ἕνα Θεὸν τρισωπό-
στακτον' δηλαδὴ Πατέρα, Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα
ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

Ερ. Εἶναι ἀναγκαία ἡ πίστις εἰς σωτηριάν μας;

Απ. Ἡ πίστις εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς καθένα ἄνθρωπον.
Ἐπειδὴ χωρὶς τὴν πίστιν δὲν ἤμποροῦμεν νὰ εὐαρεστήσωμεν
εἰς τὸν Θεόν, νὰ ζήσωμεν ἐναρέτως καὶ ἁγίως, καὶ νὰ ἀποθάνω-
μεν μὲ ἐλπίδα, ὅτι θέλομεν ἀπολαύσει μακαριότητα εἰς τὴν
μέλλουσαν ζωὴν.

Ερ. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ πιστεύωμεν;

Απ. Πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅσα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
ἐδίδαξε καὶ διὰ μέσου τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων παρέδωκεν εἰς τὴν
ἀγίαν του ἐκκλησίαν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ δώδεκα ἄρθρα, τὰ ὁποῖα
περιέχει τὸ ἅγιον Σύμβολον τῆς πίστεως ἡγοῦν τὸ Πιστεῖω.

Ερ. Ποιον εἶναι τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως;

Απ. Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν τῆν
οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.

Ερ. Ποιον εἶναι τὸ δεύτερον;

Απ. Καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν χριστον, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ,
τὸν μονογενῆ, πόν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν
αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννη-
θέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, διὸς τὰ πάντα ἐγένετο.

Ερ. Ποιον τὸ τρίτον;

Απ. Τὸν δι' ἡμᾶς τοῦς ἄνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σω-
τηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνευ-
ματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Ερ. Ποιον εἶναι τὸ τέταρτον;

Απ. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ
παθόντα καὶ ταφέντα.

ῥητῶς ἡ νὰ μὴ τεληήσῃ τις νὰ εὐαρεσθῇ ἀποστασιαστικῶς. Ἐὰν
θελωσὶν καὶ ἐπιμενεῖν καὶ διακρίναι τὸν ζωὴν Ὀμοουσιανὴν ἕνα
μονον ἕνα ἀνίστατον ὅσα τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἀποστολικῆς Ὀρθόδοξης πίστεως

Handwritten notes in Greek:
Ἡ πίστις εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς καθένα ἄνθρωπον.
Ἐπειδὴ χωρὶς τὴν πίστιν δὲν ἤμποροῦμεν νὰ εὐαρεστήσωμεν
εἰς τὸν Θεόν, νὰ ζήσωμεν ἐναρέτως καὶ ἁγίως, καὶ νὰ ἀποθάνω-
μεν μὲ ἐλπίδα, ὅτι θέλομεν ἀπολαύσει μακαριότητα εἰς τὴν
μέλλουσαν ζωὴν.
Ερ. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ πιστεύωμεν;
Απ. Πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅσα ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς
ἐδίδαξε καὶ διὰ μέσου τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων παρέδωκεν εἰς τὴν
ἀγίαν του ἐκκλησίαν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὰ δώδεκα ἄρθρα, τὰ ὁποῖα
περιέχει τὸ ἅγιον Σύμβολον τῆς πίστεως ἡγοῦν τὸ Πιστεῖω.
Ερ. Ποιον εἶναι τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως;
Απ. Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν τῆν
οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν.
Ερ. Ποιον εἶναι τὸ δεύτερον;
Απ. Καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν χριστον, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ,
τὸν μονογενῆ, πόν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν
αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ γεννη-
θέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, διὸς τὰ πάντα ἐγένετο.
Ερ. Ποιον τὸ τρίτον;
Απ. Τὸν δι' ἡμᾶς τοῦς ἄνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σω-
τηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνευ-
ματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.
Ερ. Ποιον εἶναι τὸ τέταρτον;
Απ. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ
παθόντα καὶ ταφέντα.

Η ΠΙΣΤΙΣ.

Και οσα αι ερωτησεις εν τω βιβλῳ τῶν ἐρωτησεων

- Α. Ποιον τὸ πέμπτον; Ερ. Ποῖον τὸ πέμπτον;
- (α) Ὅσα ἐξέσονται. Α. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.
- μαίῃσ' αὖθις ἐξέσονται. Ερ. Ποῖον τὸ ἕκτον;
- ἐρ. Καὶ οσα ἐξέσονται. Α. Καὶ ἀνεληθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.
- ἐξελθόμενα. Ερ. Ποῖον τὸ ἑβδομον;
- ταῖς ἡμέραις. Α. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὐ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.
- Α. Οἱ ἄγγελοι. Ερ. Ποῖον τὸ ὄγδοον;
- καὶ αἱ ψυχαι. Α. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ, συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.
- Α. Ποῖον τὸ ἔνατον;
- Α. Πνεῦμα ἅγιον. Α. Εἰς μίαν, ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.
- Α. Ποῖον τὸ δέκατον;
- Α. Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄρσιν ἁμαρτιῶν.
- Α. Ποῖον τὸ ἐνδέκατον;
- Α. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.
- Α. Δύο, ἁράδι. Ερ. Ποῖον τὸ δωδέκατον;
- καὶ ἡ ζωη. Α. Καὶ ζῶν τὸν μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.
- Α. Τι εἶναι οἱ ἄρθροι. Ερ. Ποία εἶναι ἡ περίληψις τῶν δώδεκα ἄρθρων;
- Α. Οἱ ἁράδι. Α. Α. Ἡ περίληψις τῶν δώδεκα ἄρθρων εἶναι ἡ ἐξῆς.
- Α. Οἱ ἁράδι. Α. Α. Ημεῖς πιστεύομεν καὶ ὁμολογοῦμεν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως.
- 1 Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ πατὴρ εἶναι ἐκείνος, ὅστις ἔκαμε πάντα (α)
- 2 Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ Υἱὸς εἶναι ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου.
- 3 Ὅτι ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι ὁ παρηγορητὴς καὶ ἁγιαστὴς ἡμῶν.
- 4 Ὅτι τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα, Πατὴρ, Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἐν, ἡγουν εἰς Θεὸς παντοδύναμος, πάνσοφος, ἀπειράναθος, πανάγιος, δίκαιος. ⊕
- 5 Ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀθάνατος, καὶ μέλλει ὁ ἀνθρώπος μετὰ τὸν θάνατον νὰ ἀντιχειφθῇ κατὰ τὰ ἔργα του, εἰς μίαν ἄλλην ζῶν μέλλουσαν καὶ αἰώνιον.

Ἐρωτησεις. ἅψ' αὐτοὶ ὑπογραφευθῆτε, μετὰ τοῦ ἀρχιεπισκοπῶν ἐπιμνημόσινον αἰσ τῶν ὑδαμνοισιων καὶ τῶν ὁμοιωθῆναι αὐτοῦ.

Χρ. Τί ἀγαπᾷς ἢ Κυριακὴν προσευχὴν;
Αδ. Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ ἀγαπᾷται, ποιεῖται, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν
καὶ εὐχόμεθα.

Η ΕΛΠΙΣ

5

Ἡ συνθήκη, τὴν ὁποίαν οἱ ὀρθόδοξοι ἔχουν νὰ κάμνωσι τὸν
σαυρὸν τῶν λέγοντες, «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ
» Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν». εἶναι συντομωτάτη
ὁμολογία τῆς πίστεως, καὶ καθημερινὴ ἐνθύμησις τῶν τριῶν
μεγαλωτάτων τοῦ Θεοῦ εὐεργεσιῶν, ἡγοῦν τῆς πλάσεως, τῆς
σωτηρίας καὶ τῆς ἀγιάσεως.

§. Β. Ἡ ΕΛΠΙΣ.

Ερ. Ποῖον μᾶς χρειάζεται δεύτερον διὰ νὰ σωθῶμεν;

Ἀπ. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλπίς.

Ερ. Τί πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν;

Ἀπ. Πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅσα ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς διδά-
σκει νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν οὐράνιον Πατέρα, λέγοντες τὴν Κυ-
ριακὴν προσευχὴν.

Ερ. Ποία εἶναι ἡ κυριακὴ προσευχή;

Ἀπ. Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐδίδαξεν αὐτὸς
ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, εἶναι τὸ Πάτερ, ἡμῶν, τὸ ὁποῖον
περιέχει ἕξ ζητήματα.

1 Ὁ Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς! ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου.

2 Ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου.

3 Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

4 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δός ἡμῖν σήμερον.

5 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίε-
μεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.

6 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν. Ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Ἀμήν.

Ερ. Ποία εἶναι ἡ περίληψις τῶν ἐξ τούτων ζητημάτων; Ἀδ. Ὅτι σὺ εἶσαι

Ἀπ. Ἡ περίληψις τῶν ἐξ τούτων ζητημάτων εἶναι ἡ ἐξῆς. Βασίλειά σου

Ἡμεῖς ἐλπίζομεν καὶ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ μᾶς δώσῃ.

1 Τὴν χάριν νὰ τὸν γνωρίσωμεν ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν καὶ
περισσότερον, νὰ τὸν ἀγαπῶμεν καὶ νὰ τὸν τιμῶμεν μετὰ τὴν
ἁγίαν ἡμῶν ζωὴν.

2 Συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ δύναμιν ν' ἀντι-
στεκώμεθα εἰς τοὺς πειρασμούς.

3 Ἐλευθέρωσιν ἀπὸ ὅλα τὰ κακὰ, καὶ τὴν αἰωνίαν μακαριότητα εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Μᾶς εἶναι συγχωρημένον προσέτι νὰ ἐλπίζωμεν ἀπὸ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, τότε μόνον, ὅτι καθημερινῶς μᾶς εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὸ νὰ ζῶμεν.

Ερ. Τί μᾶς χρειάζεται διὰ ν' ἀπολαύσωμεν τὰ ὅσα ἐλπίζομεν;

Απ. Διὰ ν' ἀπολαύσωμεν ὅτι ἐλπίζομεν παρὰ Θεοῦ, πρέπει νὰ προσευχώμεθα πρὸς αὐτόν· ἦγουν ἔχοντες τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὴν ἀγαθότητα καὶ εὐσπλαγγίαν τοῦ Θεοῦ, χρεωστοῦμεν νὰ τὸν παρακαλῶμεν μετ' εὐλαθείας καὶ ταπεινώσεως νὰ μᾶς χηρίξη τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ καὶ συμφέροντα εἰς ἡμᾶς.

Ερ. Ποίᾳ προσευχᾷ πρέπει νὰ λέγωμεν;

Απ. Ὁ Χριστιανὸς χρέος ἔχει ἀφευκτον προσευχόμενος κατὰ μόνας νὰ λέγη τοῦλάχιστον Α'. τὸ, Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Β'. τὴν Κυριακὴν προσευχήν. Γ'. Τὸ ἄριον σύμβολον, ἦγουν τὸ Πιστεύω· καὶ Δ'. Τὸν ἀσπασμὸν τοῦ Ἀγγέλου.

Ερ. Τί θέλει νὰ εἶπῃ ἀσπασμὸς τοῦ Ἀγγέλου;

Απ. Ἀσπασμὸς τοῦ Ἀγγέλου λέγεται τὸ χαιρέτισμα, τὸ ὁποῖον ὁ Ἀγγελος Γαβριὴλ ἔκαμεν εἰς τὴν Παναγίαν Θεοτόκον, ὅτε τὴν εὐηγγελίσθη, ὅτε ἔμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐλευθερωτὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ερ. Ποῖος εἶναι ὁ ἀσπασμὸς οὗτος;

Απ. Οὗτος εἶναι τὸ Θεοτόκε Παρθένε, τὸ ὁποῖον ἐμάθετε ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπὰς εὐχὰς (*).

Ερ. Εἰς ποίαν ὥραν πρέπει νὰ προσευχώμεθα;

Απ. Καθεὶς Χριστιανὸς χρεωστεῖ ἐξαιρέτως νὰ προσεύχηται.

1 Τὴν αὐγὴν ὅταν ἐξυπνᾷ, διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ νὰ πράξῃ καλὰ τὴν ἡμετέραν, καὶ νὰ ζητήσῃ τὰ ἐλπιζόμενα ἀγαθὰ.

(*) Εἰς τὸν κλάδον τοῦ μαθήματος τῆς Χριστιανικῆς Διδασκαλίας μαθάνουσι τὰ παιδιά ἰδίως καὶ τινες ἐκ τῶν συνήθων προσευχῶν, αἱ ὁποῖαι συστήνουσι τὸ πρῶτον τμῆμα τοῦ μαθήματος τούτου. (Ἴδε τὴν ἐπί τούτου τυποθεσίαν οὐλλογὴν.)

ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν κόσμον ὡς ἡμεῖς. ἡμεῖς ἀγαπᾷμεν τὸν Θεόν διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν κόσμον. ἡμεῖς ἀγαπᾷμεν τὸν Θεόν διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν κόσμον. ἡμεῖς ἀγαπᾷμεν τὸν Θεόν διότι ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν κόσμον.

Η ΑΓΑΠΗ

2 Τὸ ἐσπέρας, ὅταν ὑπάγῃ νὰ κοιμηθῇ, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν δι' ὅσα ἀγαθὰ, ὡς καλὸς πατὴρ δίδει νύκτα καὶ ἡμέραν εἰς τὰ τέκνα του, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ προσέτι νὰ τὸν διαφυλάξῃ ἀπὸ κάθε κακὸν ἐκείνην τὴν νύκτα.

3 Εἰς τὸ γεῦμα καὶ εἰς τὸ δεῖπνον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεόν. ὅστις μᾶς δίδει τὴν καθημερινὴν μας τροφήν.

Ερ. Τί σημεῖον κάμνομεν προσευχόμενοι;

Απ. Εἰς τὰς προσευχὰς μας κάμνομεν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐπειδὴ ὁ σταυρὸς ἔγεινε τὸ ὄργανον τῆς σωτηρίας μας.

§. 3. Η ΑΓΑΠΗ.

Ερ. Ποῖον εἶναι τὸ τρίτον τὸ χρειαζόμενον πρὸς σωτηρίαν μας;

Απ. Ἡ Ἀγάπη.

Ερ. Πρὸς τίνας πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἀγάπην;

Απ. Ἀγάπην πρέπει νὰ ἔχωμεν, πρῶτον πρὸς τὸν Θεὸν τὸν πατέρα ἡμῶν, καὶ δεῦτερον πρὸς τὸν πλησίον μας. Ὅστις δὲν ἀγαπᾷ τὸν πλησίον του, ἤγουν τὸν ὁμοίον του ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον βλέπει καθ' ἡμέραν, εἶναι δυνατόν νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον δὲν εἶδεν, οὐδὲ δύναται νὰ ἰδῇ ποτὲ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον (*);

Ερ. Εἰς τί συνίσταται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη συνίσταται εἰς τὸ νὰ φυλάττωμεν τὰς ἐντολάς του, διὰ νὰ κάμνωμεν ἐκεῖνα τὰ καθήκοντα, εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς καθυπέβαλε, τούτεστι τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. Εἰς τί συνίσταται ἡ πρὸς τὸν πλησίον;

Απ. Ἡ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπη συνίσταται εἰς τὸ νὰ κάμνωμεν εἰς αὐτὸν ὅσον καλὸν εἰμποροῦμεν, καὶ οὐδέποτε κακὸν κανέν.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τῆς ἀγάπης;

Απ. Διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε τὰς ἐντολάς, καὶ εἰς αὐτάς δὲν προστάζει ἄλλο παρὰ ἀγάπην, καὶ νὰ κάμνωμεν τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης.

Ερ. Πόσαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τῆς ἀγάπης;

Απ. Αἱ ἐντολαὶ τῆς ἀγάπης εἶναι δύο.

(*) Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε. Ἰωάν.

Ερ. Ποία εἶναι ἡ πρώτη;

Απ. Νὰ ἀγαπᾶς Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς, ἐξ ὅλης σου τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου.

Ερ. Ποία εἶναι ἡ δευτέρα;

Απ. Νὰ ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου ὡσάν τὸν ἑαυτόν σου· εἰς τὰς δύο ἐντολὰς ταύτας στέκεται ὅλος ὁ νόμος, καὶ μετὰ τὴν φύλαξιν αὐτῶν γίνονται ὅλα τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. Ποῖαι ἄλλαι ἐντολαὶ ὅμοιαι εἶναι;

Απ. Εἶναι καὶ ἄλλαι δύο ἐντολαὶ ὅμοιαι μετὰ τὰς ἀνωτέρω, τὰς ὁποίας καὶ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον μᾶς διδάσκει, καὶ αὐτὸς ὁ ὀρθὸς λόγος μᾶς ὑπαγορεύει.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αὐταί;

Απ. Ὅ,τι μισῆς μὴ τὸ κάμνης εἰς ἄλλον.

Ὅ,τι θέλῃς νὰ σοῦ κάμνουν οἱ ἄλλοι, κάμνε καὶ σὺ εἰς αὐτούς.

§. Δ'. ΤΑ ΚΑΛΑ ΕΡΓΑ.

Ερ. Ποῖον εἶναι τὸ τέταρτον ἐκ τῶν χρειάζομένων εἰς σωτηρίαν μας;

Απ. Τὰ καλὰ ἔργα.

Ερ. Πῶς εἰμποροῦμεν νὰ κάμνωμεν τὰ καλὰ ἔργα;

Απ. Εἰμποροῦμεν νὰ κάμνωμεν καλὰ ἔργα, ἂν φυλάττωμεν τὰς ἐντολὰς τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἂν κάμνωμεν προσέτι καὶ τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ;

Απ. Αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν προφῆτην Μωϋσῆν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Ερ. Πόσαι εἶναι;

Απ. Εἶναι δέκα, διὰ τοῦτο ὀνομάζονται καὶ Δεκάλογος.

Ερ. Τί μᾶς προστάζει εἰς αὐτάς;

Απ. Μᾶς προστάζει εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν νὰ γνωρίζωμεν καὶ νὰ σεβώμεθα αὐτὸν τὸν κτίστην τοῦ παντός, καὶ ὄχι νὰ προσκυνῶμεν ἢ νὰ λατρεύωμεν κανὲν κτίσμα ὡς Θεόν, καθὼς κάμνουν οἱ εἰδωλολάτραι.

Εἰς τὴν τρίτην, νὰ μὴ λαμβάνωμεν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς μάταια πράγματα, καθὼς κάμνουν τινὲς ἀστόχαστα ὁμόνοντες εἰς

+ 2. Καὶ πάλι χρεώσομαι νὰ ἐπιβεβαιώσω ἐν θυμῷ μου
Ho. Διότι, μὴ ἀπὸ τῆς πίστεως ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ Θεοῦ
Ho. καὶ τοῦτον ἐπιθυμῶ νὰ εἶναι τὸ τέλος τῆς ἐπιθυμίας ταύτης.
Ho. καὶ τοῦτον ἐπιθυμῶ νὰ εἶναι τὰ ΚΑΛΑ ἜΡΓΑ. Διότι ἐὰν ἐπιθυμῶ νὰ εἶναι
τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς πίστιν ἢ βεβαίωσιν τῶν λόγων των. Ἐπειδὴ αὐτὸ
Εἰς τὴν τετάρτην, νὰ φυλάττωμεν τὰς Κυριακάς ἐκάστης ἑβδομάδος. +

Εἰς τὴν πέμπτην, νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς μας καὶ νὰ τοὺς
ὑπακούωμεν. (Ὁς ἀκούσατε φησὶν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες τὸ ἔπος τοῦ
Ερ. Τί μᾶς προστάζει εἰς τὰς λοιπὰς; Ἐπιθυμοῦμεν, ὡς καὶ εἰς τὰς πρώ-
Απ. Εἰς τὴν ἕκτην, νὰ μὴ φονεύωμεν, ἢ γινῶμεν νὰ μὴ σκοτό-
νωμεν ἢ νὰ βλάπτωμεν κανένα. μὴδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ
Εἰς τὴν ἑβδόμη, νὰ μισῶμεν καὶ νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν μοι-
χσίαν καὶ πᾶσαν ἀσελίαν. αἰσχρολογία.

Εἰς τὴν ὄγδοον, νὰ μὴ κλέπτωμεν· τούτεστι νὰ μὴ πέρνωμεν
κρυφίως ἢ με ἀπάτην ἢ με βίαν καὶ ἀδικίαν τὰ ξένα πράγματα,
καὶ τὰ ἰδιοποιούμεθα. ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες τὸν νόμον
Εἰς τὴν ἐνάτην, νὰ μὴ ψευδομαρτυρῶμεν πρὸς ἀδικίαν καὶ
βλάβην τοῦ πλησίον μας. μὴδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ
Εἰς τὴν δεκάτην, μᾶς προστάζει τέλος νὰ μὴ ἐπιθυμῶμεν
τὰ ξένα πράγματα, μηδὲ νὰ φθονῶμεν τὸν πλησίον μας διὰ τὴν
εὐτυχίαν του. μὴδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποῦ εὐρίσκονται γραμμέναι αἱ δέκα ἐντολαί; αὐτὸν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες
Απ. Αἱ δέκα ἐντολαί εἰναι γραμμέναι εἰς τὴν παλαιάν Γραφήν.
Ερ. Ποία εἶναι ἡ πρώτη; ὅτι ὁ Θεὸς ἕως τὸν οὐρανὸν καὶ ἕως τὸν ἕρως
Απ. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου· οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροὶ τοῦ καθάραι
πλὴν ἐμοῦ. μὴδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ δευτέρα; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδῶλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν
τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ὅσα ἐν τῇ γῆ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι
ὑποκάτω τῆς γῆς· οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις
αὐτοῖς. μὴδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ τρίτη; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπι ματαίως.
Ερ. Ποία ἡ τετάρτη; Ἐπιθυμῶμεν τὸν κύριόν σου.

Απ. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν.
Ἐξ ἡμέρας ἑργῶν, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου τῇ δὲ ἡμέρᾳ
τῇ ἑβδόμῃ, Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

Ερ. Ποία ἡ πέμπτη; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ φονεύσεις ἄνθρωπον, οὐδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ ἕκτη; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ βλάψεις τὸν πλησίον σου, οὐδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ ἑβδόμη; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ κλέψεις, οὐδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ ὄγδοον; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ φθονῶς τὸν πλησίον σου, οὐδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ ἐνάτη; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ ψευδομαρτυροῦν πρὸς ἀδικίαν, οὐδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ δεκάτη; ὅτι ἀρέσκῃς τὸν κύριόν σου ἀπὸ πάντων τῶν θεῶν,
Απ. Οὐ ἐπιθυμῶν τὰ ξένα πράγματα, οὐδὲν ταῖς ἰουδαίους ἢ

Ερ. Ποία ἡ πέμπτη;

Απ. Τίμα τὸν Πατέρα σου καὶ τὴν Μητέρα σου, ἵνα εὖ σοὶ γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς.

Ερ. Ποία ἡ ἕκτη;

Απ. Οὐ φονεύσεις.

Ερ. Ποία ἡ ἑβδομή;

Απ. Οὐ μοιχεύσεις.

Ερ. Ποία ἡ ὄγδοη;

Απ. Οὐ κλέψεις.

Ερ. Ποία ἡ ἐνάτη;

Απ. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίονσου μαρτυρίαν ψευδῆ.

Ερ. Ποία ἡ δεκάτη;

Απ. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὐδ' ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

Ερ. Ποίαι εἶναι αἱ ἐντολαὶ τῆς Ἐκκλησίας;

Απ. Αἱ ἐντολαὶ, τὰς ὁποίας μᾶς προστάζει ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, εἶναι αἱ ἀκόλουθοι.

1 Νὰ φυλάττωμεν καὶ νὰ ἀγιάζωμεν τὰς διωρισμένας ἑορτάς.

2 Νὰ ἀκούωμεν με εὐλάβειαν τὴν ἱερὰν λειτουργίαν καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς καὶ λοιπὰς ἑορτάς τοῦ χρόνου.

3 Νὰ ἐξομολογώμεθα καὶ νὰ μεταλαμβάνωμεν τῶν ἀχράντων μυστηρίων τέσσαρας φορὰς τὸν χρόνον.

4 Νὰ νηστεύωμεν τὰς διωρισμένας τεσσαρακοστὰς καὶ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν.

5 Νὰ μὴ κάμνωμεν γάμους εἰς καιροῦς, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία δὲν συγχωρεῖ νὰ γίνωνται.

6 Νὰ τιμῶμεν τοὺς ἱερωμένους με τὸ πρέπον σεβας ὡς ὑπηρέτας τοῦ Θεοῦ, καὶ πικρακαλοῦντας αὐτὸν δι' ἡμᾶς.

Ερ. Πόσα τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης;

Απ. Τὰ ἔργα τῆς ἐλεημοσύνης ἢ τῆς πρὸς τὸν πλησίον εὐ-

σπλαγχνίας· εἶναι δεκατέσσαρα, ἐκ τῶν ὁποίων ἑπτὰ λέγονται σωματικά, καὶ ἄλλα τόσα πνευματικά.

Ερ. Ποῖα τὰ σωματικά;

Απ. Τὰ σωματικά εἶναι.

1 Νὰ τρέφωμεν τοὺς πεινασμένους.

2 Νὰ ποτίζωμεν τοὺς διψασμένους.

3 Νὰ ἐνδύωμεν τοὺς γυμνοὺς.

4 Νὰ φιλοξενῶμεν τοὺς ξένους.

5 Νὰ βοηθῶμεν τοὺς φυλακωμένους.

6 Νὰ περιποιώμεθα τοὺς ἀρρώστους.

7 Νὰ θάπτωμεν τοὺς νεκροὺς.

Ερ. Ποῖα τὰ πνευματικά;

Απ. Τὰ πνευματικά ἔργα τῆς εὐσπλαγχνίας εἶναι.

1 Νὰ συμβουλευόμεν καλῶς τοὺς ἀποροῦντας καὶ ἔχοντας χρεῖαν συμβουλῆς.

2 Νὰ διδάσκωμεν τοὺς ἀμαθεῖς.

3 Νὰ διορθώνωμεν τοὺς ἀμαρτωλοὺς.

4 Νὰ παρηγορῶμεν τοὺς τεθλιμμένους.

5 Νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ἀδικοῦντας ἡμᾶς.

6 Νὰ ὑπομένωμεν τὰ βάρη καὶ τὰς ἀδικίας.

7 Νὰ παρκαλῶμεν τὸν Θεὸν διὰ τοὺς ζωντανοὺς καὶ ἀποθαμένους.

Ερ. Τί ἄλλο εἶναι χρειαζόμενον πρὸς σωτηρίαν μας;

Απ. Ἐξω τῶν ὄσων εἶπαμεν ἔργων τῆς εὐσπλαγχνίας, χρειάζεται ἀκόμη ὁ Χριστιανὸς νὰ ἔχη καὶ νὰ πράττῃ τὰς λεγομένας κατ' ἐξοχὴν ἀρετάς.

Ερ. Ποῖαι καὶ πόσαι εἶναι αἱ ἀρεταί;

Απ. Αὗται εἶναι αἱ ἐξῆς ἑπτὰ.

1 Ἡ ταπεινότης· 2 ἡ ἐλευθεριότης· 3 ἡ σωφροσύνη· 4 ἡ ἀγάπη· 5 ἡ ἐγκράτεια· 6 ἡ ὑπομονή· 7 ἡ φιλεργία.

Ερ. Τί εἶναι αἱ ἀμαρτίαι;

Απ. Ὅσαι πράξεις εἶναι ἐναντίαι εἰς τὰ καλὰ ἔργα λέγονται.

ἀμαρτίαι, ἤγουν κακὰ ἔργα καὶ βλαβερά, ἀπηγορευμένα ἀπὸ
τον νόμον τοῦ Θεοῦ.

Ερ. Ποῖαι εἶναι αἱ θανάσιμοι ἀμαρτίαι;

Απ. Ἐκεῖναι, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐναντίαι εἰς τὰς ἑπτὰ ἀρετάς,
λέγονται ἀμαρτίαι θανάσιμοι.

Ερ. Διὰ τί,

Απ. Διότι αὐταὶ αἱ ἀμαρτίαι, ἐπειδὴ γίνονται κυρίως ἐκ
κακῆς προαιρέσεως, καὶ δίδουσιν ἀφορμὴν εἰς πλῆθος ἄλλων
ἀμαρτιῶν, εἶναι ἀσυγχώρητοι, καὶ φέρουσι τὴν στέρησιν τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἢ τὴν αἰώνιον κόλασιν τοῦ ἀμαρτάνοντος.

Ερ. Πόσαι καὶ ποῖαι εἶναι αἱ ἀμαρτίαι;

Απ. Αἱ θανάσιμοι αὗται ἀμαρτίαι εἶναι ἑπτὰ.

1 Ἡ ὑπερηφάνεια· 2 ἡ φιλαργυρία, ἢ ἡ πλεονεξία· 3 ἡ ἀσέλ-
γει· 4 ὁ φθόνος· 5 ἡ γαστριμαργία ἢ λαιμαργία· 6 ἡ ὀργή·
7 ἡ ἀργία.

Ερ. Εἶναι καὶ ἄλλαι,

Απ. Ἄλλαι ἀμαρτίαι μεγάλαι καὶ ἀσυγχώρητοι εἶναι πολλαὶ (*)

Α'. Αἱ λεγόμεναι κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀμαρτίαι, ἤγουν.

1 Νὰ νομίζῃ τις, ὅτι εἰμπορεῖ νὰ σωθῇ χωρὶς καλὰ ἔργα, ἢ
νὰ ἀμαρτάνῃ ἐκουσίως στοχαζόμενος· μὲ ἀυθάδειαν, ὅτι ὁ Θεὸς
θέλει τοῦ συγχωρήσει τὰς ἀμαρτίας διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν του.

2 Νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ
ἀπελπίζεται.

3 Νὰ πολεμῇ τὴν ἀλήθειαν, ἐνῶ τὴν γνωρίζει.

4 Νὰ φθονῇ τὸν πλησίον του δι' ὅσα καλὰ λαμβάνει παρὰ Θεοῦ.

5 Νὰ ἔχῃ καρδίαν ἀναίσθητον εἰς τὰς σωτηρίους βουθετήσεις.

6 Νὰ ἐπιμένῃ μὲ πείσμα εἰς τὴν ἀμετανοσίαν.

Ερ. Ποῖαι ἄλλαι ἀμαρτίαι εἶναι.

Απ. Β'. Αἱ ἀμαρτίαι αἱ λεγόμεναι ἀνοσιουργήματα.

1 Ἡ αὐτοκτονία, ἤγουν τὸ νὰ σκοτώσῃ τις αὐτοπροαιρέτως
τὸν ἑαυτὸν του μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον.

2 Ἡ ἀπόπειρα ἐπιτελεῖν ἁμαρτίαν.

(*) Ἴδε τὴν Ἱερὰν Ἱστορ. τοῦ Γενναδ. καὶ τὴν Κατήχ. τοῦ Δαρδάρ.

2 **Σ** Ἡ καταδυναστεία τῶν πτωχῶν, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

3 **✠** Ἡ ἀποκοπή τοῦ ἀξίου μισθοῦ ἐκείνων, οἵτινες ἐργάζονται δι' ἡμᾶς.

Ταύτας τὰς ἀμαρτίας ἐνδέχεται νὰ τὰς πράξῃ ἀμέσως, ἤγουν αὐτὸς ὁ ἴδιος· ἐνδέχεται ὅμως νὰ ἀμαρτήσῃ καὶ ἐμμέσως, ἤγουν γινόμενος συμμετοχὸς τῶν ἀμαρτημάτων ἄλλων ἀνθρώπων.

Ερ. Πότε γίνεται ὁ ἄνθρωπος συγκοινωνὸς ἀμαρτημάτων ξένων.

Απ. Συγκοινωνὸς ἄλλοτρίων ἀμαρτημάτων γίνεται ὅταν.

1 Συμβουλευῇ ἄλλους εἰς ἀμαρτίαν.

2 Προστάξῃ ἄλλους νὰ ἀμαρτήσωσι.

3 Συγκατανεύῃ εἰς ἄλλων ἀμαρτήματα.

4 Παρακινῇ ἄλλους εἰς ἀμαρτίαν.

5 Ἐπαινῇ τὰς ἀμαρτίας τῶν ἄλλων, ἢ τὰς σιωπᾶ, ἢ τὰς παραβλέπῃ, ἢ τὰς ὑπερασπίζεται.

Ερ. Ποῖα ἔργα ἐν γένει εἶναι αἱ ἀμαρτίαι.

Απ. Αἱ ἀμαρτίαι καὶ αἱ κακίαι, τὰς ὁποίας καθεὶς Χριστιανὸς χρεωστῆναι ἀποφεύγει, εἶναι ἐν συντομίᾳ ὅλα τὰ κακὰ ἔργα, ὅσα βλάπτουσι τὴν τιμὴν, τὰ ὑπάρχοντα, τὸ σῶμα καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἢ ἀποστεροῦσιν αὐτὸν τὸν πράσσοντα ἀπὸ παν ἀγαθόν, τὸν χωρίζουσιν ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ τὸν καταστάνουσιν ἄξιον τῆς αἰωνίου καταδίκης εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν.

Ερ. Τί χρειάζεται προσέτι νὰ ἔχη ὁ χριστιανὸς πρὸς σωτηρίαν του.

Απ. Ὁ Χριστιανὸς διὰ νὰ σωθῇ χρειάζεται προσέτι τινὰ τῶν μυστηρίων τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ερ. Τί εἶναι τὸ μυστήριον.

Απ. Τὸ μυστήριον εἶναι μία τελετὴ διατεταγμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν, γινομένην μετ' σημεία ὀρατά, χύνει ὁ Θεὸς δι' αὐτῶν τῶν σημείων τὴν ἀόρατον αὐτοῦ χάριν καὶ τὸν ἀγιασμόν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν διὰ τοῦ παναγίου Πνεύματος.

Ερ. Πόσα εἶναι τὰ μυστήρια.

Απ. αὐτὰ τὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν παρέδωκεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, εἶναι ἑπτὰ.

1 Τὸ Βίπτισμα· 2 τὸ ἅγιον Μῦρον· 3 ἡ Μετάληψις· 4 ἡ Μετάνοια· 5 τὸ Εὐχέλαιον· 6 ἡ Ἰερωσύνη· 7 ὁ Γάμος.

Ἐρ. Τί εἶναι τὸ βάπτισμα.

Απ. Τὸ βάπτισμα εἶναι τὸ μυστήριον τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ Χριστιανοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, μάλιστα τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἧγουν τῆς παρακοῆς τοῦ Ἀδάμ.

Ἐρ. Πόθεν παρελάβομεν τὸ βάπτισμα.

Απ. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Προδρόμου εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ διετάξε τοὺς Ἀποστόλους νὰ ὑπάγουν νὰ διδάξωσι τὴν πίστιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, βαπτίζοντες τοὺς πιστεύοντας, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, λέγων ὅτι, ὅστις πιστεύσῃ καὶ βαπτισθῆ, θέλει σωθῆ. H

Ἐρ. Τί εἶναι τὸ ἅγιον μῦρον.

Απ. Τὸ ἅγιον Μῦρον εἶναι τὸ Μυστήριον τοῦ χρίσματος, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ βαπτιζόμενος λαμβάνει τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἐρ. Πόσα εἶναι τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Απ. Τὰ χαρίσματα εἶναι ἑπτὰ.

1 Σοφία· 2 Σύνεσις· 3 Βουλή· 4 Ἰσχύς· 5 Γνώσις· 6 Εὐσέβεια· 7 Φόβος Θεοῦ.

Ἐρ. Τί εἶναι ἡ μετάληψις.

Απ. Ἡ μετάληψις, ἡ ἡ θεία κοινωνία εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Χριστιανὸς μεταλαμβάνει αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὑπὸ τὰ εἶδη τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου (τοῦ κρασίου), τὰ ὁποῖα εὐλογούμενα ὑπὸ τοῦ Ἱερέως εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν, μετουσιόνονται, ἧγουν μεταβάλλονται εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, διὰ νὰ μεταλάβανωμεν εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Ἐρ. Πόθεν ἔχομεν τὸ μυστήριον τοῦτο.

Απ. Εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον παρέδωκεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ μυστήριον τοῦτο εἰς τοὺς Ἀποστόλους. Διότι τότε ἐπῆρς τὸν ἄρτον, καὶ ἀφ' οὗ εὐχαρίστησε, τὸν ἔκοψε καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς εἰπὼν· λάβετε, φάγετε· τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου.

Παρομοίως ἐπῆρε καὶ τὸ ποτήριον μὲ τὸν οἶνον, καὶ τοῖς ἔδωκεν εἰπών· πίετε ἀπὸ αὐτοῦ ὅλοι· τοῦτο εἶναι τὸ αἷμά μου. Ὅστις τρώγει τὸ σῶμά μου, καὶ πίνει τὸ αἷμα μου, μένει εἰς ἐμὲ, καὶ ἐγὼ εἰς αὐτόν.

Ἐρ. Τί εἶναι ἡ μετάνοια.

Απ. Ἡ μετάνοια εἶναι τὸ μυστήριον, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ ἐξομολογούμενος εἰς πνευματικὸν τὰς ἀμαρτίας του, καὶ μετανοῶν εἰλικρινῶς ὅτι ἥμαρτε, λαμβάνει παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν συγχώρησιν διὰ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς.

Ἐρ. Τί εἶναι τὸ εὐχέλαιον.

Απ. Τὸ εὐχέλαιον εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἱερεὺς, χρίων τὸν ἀσθενῆ μὲ τὸ ἔλαιον, παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ ἰατρεύσῃ τὸν πάσχοντα, καὶ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας.

Ἐρ. Τί εἶναι ἡ Ἱερωσύνη.

Απ. Ἡ Ἱερωσύνη εἶναι μυστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Ἱερεῖς καὶ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, χειροτονούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, λαμβάνουν πνευματικὴν χάριν παρὰ Θεοῦ, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἐκτελῶσιν ἀξίως τὰ μυστήρια καὶ νὰ ποιμαίνωσιν ὀρθῶς τὸ ππάριον τοῦ Χριστοῦ.

Ἐρ. Τί εἶναι ὁ Γάμος.

Απ. Ὁ Γάμος εἶναι μυστήριον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ συζεύγονται διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ ἱερέως εἰς νόμιμον συνοικέσιον, ὥστε νὰ ζήσωσι μὲ πνευματικὴν καὶ σωματικὴν ὁμόνοιαν εὐσεβῶς καὶ θεαρεστῶς.

Ἐρ. Ποία εἶναι ἡ περίληψις τῶν μαθημάτων τῆς Ἱερᾶς Κατηχήσεως.

Απ. Ἴδου ἡ περίληψις τῶν μαθημάτων τῆς Ἱερᾶς Κατηχήσεως, τὰ ὁποῖα καὶ σεῖς πρέπει ὡς Χριστιανοί, νὰ μάθετε κατὰ τὸ παρὸν, καὶ νὰ βάλλεται εἰς πράξιν, ἂν θέλετε νὰ ζῆτε εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν θεοσεβῶς, καὶ δικαίως καὶ ἐναρέτως ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, καὶ νὰ ἀξιωθῆτε καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Ἀνακεφαλαίωσον τὰ χρειζόμενα πρὸς σωτηρίαν.

Απ. Τὰ χρειζόμενα εἰς ἐνάρετον ζωὴν καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν εἶναι ἡ πίστις, ἡ ἐλπίς, ἡ ἀγάπη, καὶ τὰ καλὰ ἔργα. Χωρὶς τῶν καλῶν ἔργων ἡ πίστις δὲν μᾶς ὠφελεῖ, χωρὶς πίστεως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐλπίζωμεν τίποτε παρὰ Θεοῦ· χωρὶς ἀγάπης δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πίστιν, οὐδὲ νὰ κάμνωμεν ἔργα καλὰ καὶ θεάρεστα.

Ερ. Τί εἶναι θεάρεστα ἔργα.

Απ. Καλὰ καὶ θεάρεστα ἔργα τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι ὅσα συμβάλλουν εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν τριπλῶν χρεῶν, τὰ ὅποια καθεὶς ἄνθρωπος ἀπλῶς ἔχει, ὡς θέλετε μάθει καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν.

Ερ. Τίνα τὰ τριπλᾶ χρέη.

Απ. Τὰ τριπλᾶ χρέη ἢ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι 1 τὰ πρὸς τὸν Θεόν· 2 τὰ πρὸς ἑαυτόν· 3 τὰ πρὸς τὸν πλησίον.

Ερ. Πῶς ἐκπληρόνομεν τὰ πρὸς τὸν Θεόν.

Απ. Τὰ πρὸς Θεὸν ἐκπληρόνομεν διὰ τῆς προσευχῆς ἔχοντες πίστιν σταθερὰν εἰς αὐτὸν καὶ εὐσέβειαν.

Ερ. Τί εἶναι ἡ εὐσέβεια.

Απ. Ἡ εὐσέβεια εἶναι νὰ δοξάζωμεν καὶ νὰ τιμῶμεν τὸν Θεὸν μὲ διανοήματα, λόγους καὶ πράξεις· συμφώνως μὲ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀξίας τῆς θεότητος.

Ερ. Πῶς τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦς.

Απ. Τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦς χρέη ἐκπληρόνομεν, ἂν ἔχωμεν τὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἀγωνιζόμεθα πῶς νὰ διαφυλάττωμεν τὰς σωματικὰς δυνάμεις ὑγιεῖς, καὶ πῶς νὰ ἀναπτύσσωμεν τὰς ἠθικὰς καὶ ψυχικὰς, ἡγουν νὰ προκόπτωμεν, καὶ νὰ γίνωμεν ἐνάρετοι καὶ ἄξιοι νὰ κάμνωμεν τὰ ὠφέλιμα καὶ καλὰ ἔργα.

Ερ. Πῶς τὰ πρὸς τὸν πλησίον.

Απ. Τὰ πρὸς τὸν πλησίον χρέη ἐκπληρόνομεν ἔχοντες τὰς ἀρετὰς, καὶ κάμνοντες τὰ ἔργα τῆς εὐπλαγχνίας.

Περὶ τοῦ πῶς διδάσκονται τὰ παιδία τὰ μαθήματα ταῦτα, ἴδε τὴν Ὁδηγὸν τῆς μεθόδου.

7-
is
y
s
z

AKADHMIA

ΑΘΗΝΑΙ

Τιμᾶται Λεπτὰ 15.